

50. *Синиця А. О., Сивак Д.* 276
СПЕЦИФІКА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ В РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ-ЛОГОПЕДА І
ВИХОВАТЕЛЯ У СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

51. *Василик О. М.* 283
ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ СУЧАСНИХ МОДЕЛЕЙ ЛІДЕРСТВА ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ
52. *Зеленська К. О., Алиєва С. В., Жабітенко С. С.* 290
СУЇЦИДАЛЬНА ПОВЕДІНКА ЯК ПРОВІДНА ФОРМА
АУТОАГРЕСІЇ У ЛЮДЕЙ З РОЗЛАДАМИ ОСОБИСТОСТІ
53. *Коваленкова А. А.* 292
ФЕНОМЕН ЖИТТЄСТІЙКОСТІ ОСІБ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ

JOURNALISM

54. *Лиса І. В., Богуславський О. В.* 299
ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ КРЕОЛІЗОВАГО ТЕКСТУ В
КОМІКСАХ
55. *Цепкало Т. О.* 305
ГЕНДЕРНА СПЕЦИФІКА СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ МЕДІА

ART

56. *Нрынчак Н.* 312
WORKING ON THE STAGE LANGUAGE IN PRODUCING THE
ENGLISH PLAYS IN UKRAINE
57. *Матвієнко А. М.* 318
ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДІТЕЙ НА ДОСВІДІ
ДІЯЛЬНОСТІ «МАТВИЄНКО DANCE ART» (ШВЕЙЦАРІЯ)

CULTUROLOGY

58. *Міронова Т. В.* 324
МИСТЕЦЬКІ РЕЗИДЕНЦІЇ В УКРАЇНІ 2000-2020 РР.: ПОСТАНОВКА
ПРОБЛЕМИ

POLITICAL SCIENCES

59. *Babashova S. A.* 332
US-CHINA RIVALRY AND POLARIZATION IN SOUTH EAST ASIA
SUMMARY
60. *Громико О. В., Онупченко П. М.* 338
АНАЛІЗ ВОЄННО-ПОЛІТИЧНОЇ ОБСТАНОВКИ НАВКОЛО
УКРАЇНИ
61. *Кошляк І. І.* 345
МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

SCI-CONF.COM.UA

EURASIAN SCIENTIFIC DISCUSSIONS

**PROCEEDINGS OF XIII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
JANUARY 22-24, 2023**

**BARCELONA
2023**

EURASIAN SCIENTIFIC DISCUSSIONS

Proceedings of XIII International Scientific and Practical Conference
Barcelona, Spain
22-24 January 2023

Barcelona, Spain

2023

СПЕЦИФІКА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ В РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ-ЛОГОПЕДА І ВИХОВАТЕЛЯ У СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Синиця Аліна Олександрівна

старший викладач

кафедра прикладної психології та логопедії

Сивак Діана

здобувачка вищої освіти 4 курсу

спеціальність 012 Дошкільна освіта

Бердянський державний педагогічний університет

м. Бердянськ, Україна

Вступ. Цілісна та комплексна корекційно-розвивальна робота в умовах логопедичної групи у закладі дошкільної освіти (ЗДО) неможлива без плідної співпраці фахівців, що забезпечують освітній процес, зокрема важливим є співпраця вчителя-логопеда та вихователя. Правильно організований психолого-педагогічний вплив на дітей спеціальної групи, значною мірою попереджує появу стійких негативних поведінкових реакцій, тому важливим є створення доброзичливих відносин та сприятливого клімату у дитячому колективі, ослаблення у малюків негативних переживань, пов'язаних із відчуттям дискомфорту через нерозуміння мовлення однолітками та дорослими. Кожен із працівників спеціальних груп дошкільного закладу має свої завдання, але водночас є загальні, які спрямовані на подолання порушень розвитку у дошкільників та виховання їх повноцінної особистості. Питання щодо специфіки взаємозв'язку в роботі вчителя-логопеда і вихователя, досліджували такі науковці як А. Богуш, Н. Гавриш, С. Дарда, І. Кравцова, Л. Стахова та інші.

Метою статті є аналіз специфіки взаємодії вчителя-логопеда і вихователя в умовах сучасного спеціального закладу дошкільної освіти для дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку.

Методи дослідження. Теоретичні методи (аналіз наукових джерел, синтез, узагальнення).

Результати та обговорення. Нерідко, мовленнєві порушення, невміння чітко і правильно говорити є причиною багатьох труднощів формування особистості дитини. Також через це дитина стає мовчазною, нерішучою і врешті самотньою. Дитина дошкільного віку з мовленнєвими порушеннями значну частину часу перебуває у ЗДО. Згідно даної інформації, значний вплив на її розвиток та формування особистості, мають фахівці даного закладу. Тому, тільки при тісній співпраці і єдності вимог фахівців ЗДО, зокрема вчителя логопеда і вихователів можливе подолання наявних у дітей труднощів формування особистості, а також порушень мовленнєвого розвитку. Успішне здійснення корекційно-розвиткової роботи можливо тільки при злагодженій роботі всього колективу ЗДО. У групі корекційної спрямованості для дітей з порушеннями мовлення, особливо важливо наскільки тісно співпрацюють вчитель-логопед і вихователі. Така співпраця регулюється спеціально створеними принципами взаємодії вчителя-логопеда та вихователя. Одним з найважливіших науковці та практики, вважають принцип тематичності планування(потижневе вивчення лексичних тем). Дотримання даного принципу, дозволяє глибше розкрити матеріал, з певної лексичної теми одночасно на заняттях з логопедом та закріпити, уточнити під час роботи вихователя. По іншому можна сказати, що відбувається логопедізація та тематизація навчального процесу дитини з порушеннями мовлення у ЗДО.

Крім того, є необхідним дотримання інших принципів у організації корекційно-розвиткового процесу. Вчитель-логопед та вихователі використовують принципи, що покращують ефективність корекційно-розвитково впливу на дітей з порушеннями мовлення такі, як: комплексний підхід до організації корекційно-розвиткового процесу; співпраця між вихователями і вчителем-логопедом, вихователями і дітьми; врахування інтересів всіх учасників корекційно-розвиткового процесу; диференційний підхід до виховання правильного мовлення. [3, с. 74-76]

Основним завдання при організації корекційно-розвиткової роботи з дітьми з порушенням мовлення є формування мовленнєвих навичок та вмінь,

підготовка до шкільного навчання. Ведучий фахівець який забезпечує реалізацію даного завдання є вчитель-логопед. Вихователі допомагають реалізувати дане завдання та закріплюють навички та вміння дітей з мовленнєвими порушеннями, які були сформовані вчителем-логопедом на логопедичних заняттях. Багато з корекційних завдань вирішуються ними спільно (розвиток комунікативної функції мовлення, виховання мовленнєвої активності, навчання граматично правильного мовлення і розповідання, збагачення та активізація словника, формування звукової культури мовлення). [1, с. 92-93]

Специфіка роботи вихователя в логопедичній групі полягає в тому, що крім виконання завдань, які окресленні у посадовій інструкції та керуються Базовим компонентом дошкільної освіти, він організовує заняття за завданням вчителя-логопеда. Вихователь проводить заняття з ознайомлення з оточуючим за особливою системою з урахуванням лексичних тем; поповнює, уточнює і активізує словниковий запас дітей, використовуючи для цього режимні моменти; контролюючи звуковимову і граматичну правильність мовлення дітей протягом усього часу спілкування з ними. Логопед на своїх заняттях відпрацьовує з дітьми матеріал з чіткої вимови, звуковому аналізу, навчає елементам грамоти, одночасно знайомить дітей з певними лексико-граматичними категоріями. Логопед керує роботою вихователя з розширення, уточнення та активізації словникового запасу, засвоєння граматичних категорій, розвитку зв'язного мовлення. Учитель-логопед допомагає вихователю підбирати мовленнєвий матеріал, який відповідає нормі звуковимови дітей з мовленнєвими порушеннями (наприклад, вірші на ранки і розваги), радить використовувати правильну з логопедичного погляду методичну та дитячу художню літературу, і мовленнєвий матеріал.

Специфічною є організація взаємодії вчителя-логопеда та вихователів при корекції звуковимови. Дана робота будується відповідно етапів формування навичок у дітей, а саме:

1. Підготовчий етап:

- логопед в залежності від характеру порушення звуку напрацьовує та тренує рухи органів артикуляційного апарату для вимови потрібного звуку;

- вихователь за завданням логопеда в ігровій формі закріплює у дітей рухи та положення органів артикуляційного апарату «казка про веселого язичка» та інш.

2. Етап постановки звуку:

- логопед ставить звуки, відпрацювавши артикуляційний уклад потрібного звуку, при цьому використовує спеціальні прийоми та відпрацьовані на попередньому етапі рухи органів артикуляційного апарату;

- вихователь автоматизує вимову поставленого логопедом звука, фіксуючи увагу дитини на його звучанні та артикуляції, використовуючи малюнки-символи та звуконаслідування

3. Етап засвоєння звуку (правильне вимовляння звуку у реченні):

- логопед автоматизує поставлені звуки, первино диференціює на слух і у вимові, послідовно вводить його в мовлення (в склад, слово, речення, потішки, вірші, оповідання, в самостійне мовлення, на матеріалі скоромовок)

- вихователь за завданням логопеда, з окремими дітьми автоматизує поставлений логопедом звук, проводить диференціацію з подібними за звучанням фонемами на слух і у вимові, використовуючи мовленнєвий матеріал, рекомендований логопедом.

Запропоновані логопедом вправи та ігри для формування лексико-граматичних категорій і розвитку зв'язного мовлення (поміщаються щотижня у зошиті взаємодії вихователів і вчителя-логопеда) спрямовані на закріплення матеріалу, пройденого дитиною на корекційно-логопедичному занятті. Це дає можливість вихователю зайвий раз виявити проблеми дитини і допомогти у їх подоланні. У вільний ігровий час вихователь пропонує дитині з порушеннями мовлення пограти не просто в дидактичні ігри, а в ігри, які відповідають лексично-логопедичній темі.

Удосконалення зв'язного висловлювання здійснюється у формуванні повної відповіді на фронтальному і індивідуальних заняттях, в процесі

складання розповідей і описів за лексичними темами, в іграх і вправах, іграх-драматизаціях. [4, с. 29-31]

Всі заняття вихователя, дидактичні ігри, режимні моменти спрямовані на активізацію у дітей самостійного мовлення. Основою для цієї роботи є навички, набуті дітьми на корекційно-логопедичних заняттях.

Важливим у взаємодії вчителя-логопеда та вихователя є організація розвивального середовища у групі для дітей з порушеннями мовлення. Вчитель-логопед допомагає вихователю дібрати спеціальний розвивальний матеріал, який слугуватиме стимулом розвитку мовлення, активізації набутих навичок та закріпленню вмінь дітей сформованих під час логопедичних занять. Це і логопедичні картки та куточки, в яких знаходяться альбоми на різні звуки, картки, настільні друковані ігри для формування дихання, для розвитку немовленнєвих процесів і тому подібне. Наочний матеріал в логопедичному куточку оновлюється по мірі набуття знань дітьми. Тільки тісний взаємозв'язок у роботі дозволяє домагатися позитивних результатів у корекції мовлення дошкільнят.

Ефективність корекційної роботи вчителя-логопеда залежить від уміння вихователів чути і диференціювати порушення вимови звуків, від уміння вслухатися в мову дітей, своєчасно її виправляти, нагадувати дитині правильну артикуляцію поставленого логопедом звуку. Вчителю-логопеду необхідно не тільки навчити вихователя, як працювати з кожною дитиною, а й контролювати виконання своїх рекомендацій. Зошит взаємозв'язку, куди вчитель-логопед заносить свої завдання, заповнюється щодня.

Перед вихователями поставлені не тільки освітньо-виховні, але і корекційно-розвивальні завдання, яким надається пріоритетність. Вихователі зобов'язані здійснювати корекційно-розвивальну роботу з урахуванням завдань, поставлених вчителем-логопедом на визначений термін навчання. Налагодженість спільних дій сприятиме розвитку всіх збережених аналізаторів дітей, зміцнюватиме та розширюватиме компенсаторні можливості дітей.

Під час вечірніх занять відпрацьовується матеріал лексичної теми,

рекомендований вчителем-логопедом, закріплюється матеріал фронтального та індивідуальних логопедичних занять.

Взаємодія вихователя і вчителя-логопеда проводиться не тільки з дітьми, а й з батьками. Вихователі спільно з вчителем-логопедом та батьками працюють у формуванні таких навичок у дитини з порушеннями мовлення, а саме: самообслуговування та особистої гігієни; побутові навички; спілкування з дорослими та однолітками; основи здоров'я та безпеки; соціальні навички.

Вихователі пояснюють (за необхідністю) завдання вчителя-логопеда батькам для закріплення пройденого матеріалу під час домашніх занять, які включають поповнення, уточнення, активізацію словника, закріплення правильної звуковимови, розвиток дрібної, загальної та артикуляційної моторики, розвиток немовленнєвих процесів під час гри, подорожі, екскурсії для загального розвитку дітей.

Отже, робота вихователя і логопеда скоординована наступним чином:

1) вчитель-логопед формує первинні мовленнєві навички у дітей, добирає для своїх занять матеріал, максимально наближений до тем, що вивчаються дітьми на заняттях з вихователями;

2) вихователь, при проведенні занять, враховує етапи проведеної з дитиною логопедичної роботи, рівні розвитку фонетико-фонематичної та лексико-граматичної сторін мовлення, таким чином, закріплює сформовані мовленнєві навички дитини [2, с. 43-44].

Висновок. Тільки тісний взаємозв'язок у роботі вчителя-логопеда і вихователя, може сприяти усуненню різних мовленнєвих проблем в дошкільному віці, а значить і подальшого повноцінного навчання у школі.

Найголовнішою умовою у взаємодії всіх учасників корекційного процесу створити для вихованців з порушеннями мовлення єдиний корекційно-освітній простір, коли над мовою дитини працює колектив однодумців, зацікавлених в успіху корекційної роботи, і все це можливо тільки при налагодженому взаємозв'язку вчителя-логопеда і вихователя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Богуш А. М., Гавриш Н. А. Розвиток мовлення дітей п'ятого року життя: навчально-методичний посібник. Київ: Видавництво «Генеза», 2017. 184 с.
2. Гавриш Н. А. Розвиток зв'язного мовлення дошкільнят: навчально методичний посібник. Київ: Видавничий дім «Шкільний Світ», 2018. 141 с.
3. Дарда С. А. Корекційні заняття з логопедії у ЗДО: навчально методичний посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2017. 536 с.
4. Кравцова І. О., Стахова Л. М. Корекційно-розвиткова робота з дітьми із загальним та фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення. Тернопіль: Мандрівець, 2019. 180 с.
5. Рібцун Ю. В. Корекційна робота з розвитку мовлення дітей п'ятого року життя із фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення: програмно методичний комплекс. Київ, 2018. 258 с.

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ СУЧАСНИХ МОДЕЛЕЙ ЛІДЕРСТВА ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

Василик Олександра Миколаївна

Аспірантка 1 курсу, спеціальності 053 «Психологія»

Прикарпатський національний університет

імені Василя Стефаника

м. Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: менеджмент, лідерство, жіноче лідерство, управління, організаційна психологія.

Вступ. Здається, що знання про лідерство, накопичені десятиліттями досліджень даної проблеми припускають, що певні лідерські якості, корисні в одній сфері чи культурі, ймовірно, будуть корисні в іншій. Однак, практика показує, що модель лідерства та менеджменту, яка веде до успіху й процвітання одну організацію, може повністю зруйнувати іншу. Відтак, актуалізується проблема пошуку ефективної моделі лідерства та його трансформації під виклики сучасності з метою досягнення високої ефективності діяльності в умовах економічної нестабільності й суспільних потрясінь, що й зумовлює інтерес до обраної теми.

Ціль роботи. Здійснити теоретичний аналіз сучасних теоретичних моделей лідерства та менеджменту, виокремивши їх переваги та недоліки.

Матеріали та методи. Для досягнення поставленої мети опрацьовано сучасні наукові праці та публікації, присвячені проблемам лідерства та менеджменту за останні 5 років. При цьому використовувалися теоретичні